

Ciència i medi ambient

SOCIETAT | 06/12/2023

Mallorca vol reclutar microvespes per acabar amb la plaga del banyarriquer

El Servei de Sanitat Forestal ha confirmat la presència d'un paràsit que redueix les poblacions d'aquest insecte

Rosa Campomar

🕒 3 min

Un bosc d'alzines a la serra de Tramuntana. K. O.

PALMA La confirmació per primera vegada a les Illes Balears de la presència d'un petit insecte com la microvespa *Oobius rudnevi* ha estat motiu de celebració al Servei de Sanitat Forestal de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural. "És una troballa tècnicament i científicament molt important", explica Lluís Núñez, cap d'aquest servei, convençut que es podrà fer servir per aturar l'expansió de la

plaga del banyarriquer, actualment molt estesa entre els alzinars de Mallorca.

I com és possible que una microvespa de només 1,2 mm pugui acabar amb el banyarriquer, tot un senyor insecte amb una mida 50 vegades més gran, que pot arribar als 55 mil·límetres? Idò atacant-lo en el moment en què és més dèbil, quan encara ha de néixer.

La femella de banyarriquer o *Cerambyx cerdo* pon els ous (en pot arribar a pondre 400) a les branques o l'escorça dels arbres. Dels ous en surten larves que s'endinsen dins l'arbre i durant dos o tres anys, mentre creixen, es van alimentant de la fusta de l'arbre fins que són adultes. Els arbres es debiliten i es poden arribar a trencar.

"Les microvespes", assenyala Núñez, "són parasitoides del banyarriquer que infecten els seus ous. Les microvespes poden arribar a pondre 45 ous dins cada ou de banyarriquer i alimentar-se d'ells. Després, ja no neix la larva, sinó microvespes".

Des del Servei de Sanitat Forestal es va contactar amb la comunitat autònoma d'Extremadura, on tenen el mateix problema amb el banyarriquer i on s'havia comprovat l'existència de les microvespes. "Nosaltres fins ara no teníem constància que aquest insecte visqués aquí. Vàrem posar un parell de trampes a un alzinar de Biniamar, sense gaire esperances, i la sorpresa va venir en comprovar, una setmana més tard, que els ous de banyarriquer que havíem posat estaven parasitats per les microvespes", conta l'expert.

Exemplar adult de banyarriquer GOVERN ILLES BALEARS

La idea ara és aplicar el mateix sistema que fan servir els extremenys: infectar ous de banyarriquer i posar-los a les alzines per provocar que les seves cries contaminin altres ous. "Aquesta mesura complementarà el que es fa fins ara, que és posar paranys per enxampar els insectes quan surten de l'arbre i tallar de manera selectiva les alzines afectades per sanejar el bosc", afirma.

Una plaga imparable

L'abandó de la gestió forestal i dels oficis tradicionals de la muntanya, com el de carboner, i la manca de depredadors ha fet que la població de banyarriquer s'estengui exponencialment ja que es tracta d'un insecte que viu molt protegit perquè està a l'interior dels arbres. A més, fins

al 2016, es tractava d'una espècie protegida per la Unió Europea que va acceptar una excepció per a les Balears, precisament a causa de l'extensió de la plaga.

"Cada vegada empitjora més", afirma Lluís Núñez, en part perquè el radi d'actuació de la Conselleria es redueix a terrenys públics i de les 25.000 hectàrees d'alzinar que hi ha a les Balears, només 2.000 ho són; la resta són privades.

Per això és molt important conscienciar els propietaris de la necessitat de protegir els alzinars. A la plana web sanitatforestal.caib.es es poden trobar recursos per actuar. "També hi explicam com fer unes trampes amb botelles de plàstic, un poquet de vi i sucre, que no costen res i són molt eficients", assegura Núñez per animar tothom a aturar aquesta plaga.